

Přehled a matice národních pozic k FP10 a evropské dokumenty

—
Lenka Procházková (CZELO)
Praha, 8. ledna 2025

PODPOŘENO
PROJEKTEM
MŠMT MS2102

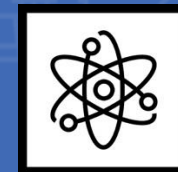
Position papery – provazba na český position paper

Position papery

- Belgie
- Dánsko
- Malta
- Německo
- Nizozemí
- Litva
- Lotyšsko
- Rakousko
- Slovensko
- Španělsko
- Švédsko
- Norsko
- Švýcarsko
- Velká Británie

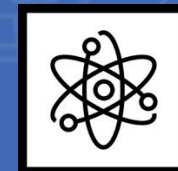

Český poziční dokument k FP10 a další

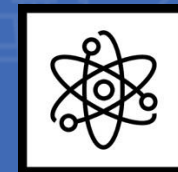
	Belgie	Dánsko	Litva	Lotyšsko	Malta	Německo	Nizozemí	Rakousko	Rumunsko	Slovensko	Slovinsko	Španělsko	Švédsko	Norsko	Švýcarsko	Velká Británie
1.1 Zachovat kontinuitu pravidel a schémat												X				X
1.1.1 Zachovat to, co funguje												X	X		X	X
1.1.2 Zachovat pilířovou strukturu	X	X		X						X	X		X	X		X
1.1.3 Neprotěžovat velké projekty														X		
1.2 Vyšší míra koordinace a zapojení MSS		X	X				X				X		X	X		X
1.3 Zjednodušená administrativa		X	X		X	X				X			X	X	X	X
1.3.1 Jednotný přístup u všech EU programů						X							X			

Český poziční dokument k FP10 a další

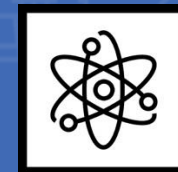
	Belgie	Dánsko	Litva	Lotyšsko	Malta	Německo	Nizozemí	Rakousko	Rumunsko	Slovensko	Slovinsko	Španělsko	Švédsko	Norsko	Švýcarsko	Velká Británie
1.4 Zachovat kontinuitu ERC a MSCA		X	X		X		X	X				X	X		X	X
1.5 Vyváženost výzkumu (bottom-up, top-down, TRLs atd.)	X		X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X
1.6 Integrace SSH	X				X					X	X				X	
1.7 Zhodnocování znalostí						X	X				X		X	X	X	
1.8 Inkluze a genderová rovnost													X		X	X

Český poziční dokument k FP10 a další

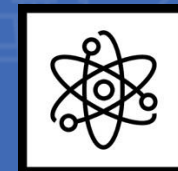
	Belgie	Dánsko	Litva	Lotyšsko	Malta	Německo	Nizozemí	Rakousko	Rumunsko	Slovensko	Slovinsko	Španělsko	Švédsko	Norsko	Švýcarsko	Velká Británie
2. EIC a EIT																
2.1 Podpora inovativních startupů a SMEs					X	X	X	X				X	X	X	X	
2.2 Podpora EIC Pathfinder, Transition a Accelerator		X			X									X		
2.3 Možnost EIT samostatně?				X												
3. RTI																
3.1 Holistické uchopení a součást ERA						X	X			X				X		X
3.2 RTI v pilířích		X														
3.3 RTI a mezinárodní spolupráce							X									

Český poziční dokument k FP10 a další

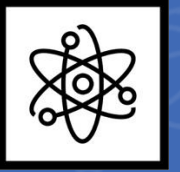
	Belgie	Dánsko	Litva	Lotyšsko	Malta	Německo	Nizozemí	Rakousko	Rumunsko	Slovensko	Slovinsko	Španělsko	Švédsko	Norsko	Švýcarsko	Velká Británie
4.1 Lepší koordinace synergií	X	X	X			X		X					X	X	X	
4.2 Podpora úspěšných nástrojů					X										X	
4.3 Synergie s EHEA a EEA													X	X		
5. Widening	X		X	X	X					X	X					
6.1 Konsolidovat evropská partnerství			X	X	X		X			X	X	X	X	X		X
6.2 Kontinuita a stabilita partnerství a strategické plánování					X					X			X	X		
7.1 Mise a nové formy, úprava	X				X	X					X		X			
7.2 Mise a jejich řízení													X	X		X

Český poziční dokument k FP10 a další

	Belgie	Dánsko	Litva	Lotyšsko	Malta	Německo	Nizozemí	Rakousko	Rumunsko	Slovensko	Slovinsko	Španělsko	Švédsko	Norsko	Švýcarsko	Velká Británie
8. Mezinárodní spolupráce																
8.1 Bezpečnost výzkumu	X	X			X	X	X	X		X		X	X	X		X
8.2 Dual-use			X					X		X			X	X		X
8.3 Asociace třetích zemí					X	X	X							X	X	X
8.4 Spolupráce nad rámec asociací			X	X	X	X	X						X	X	X	

Disclaimer: Tabulky porovnání českého position paperu o dalšími odpovídá position paperům k 18. 11. 2024. Dokumenty se průběžně odměňují.

Další témata

- **Excellence** jako ústřední téma
- **Rozpočet** nového rámcového programu
- Spolupráce s **průmyslem** a soukromými partnery
- **Rozšiřování EU** (Ukrajina, Moldávie)
- Open Science
- Umělá inteligence

EU úroveň

- Evropský jednotný trh a výzkum a výzkum a vzdělávání jako pátá svoboda (Letta) → provázání vědy, výzkumu, inovací a vzdělávání s konkurenceschopností evropské ekonomiky (Draghi) → specifická doporučení pro VaVal a vzdělávání (Heitor)
- **Pátá svoboda**
 - Volný pohyb znalostí a zaměřuje se na klíčové oblasti: výzkum, inovace, data, kompetence, znalosti a vzdělávání
 - Tzv. výzkumná a inovační unie (Draghi)
 - VaVal v centru evropské ekonomiky a navýšení rozpočtu na minimálně 200 mld. € (Draghi a Heitor)
 - Větší napojení na soukromé finance – problematické pro některé státy
 - Společné půjčování (Draghi)
 - Evropská burza pro deep tech sektor (Letta)
- **Obranný výzkum**
 - Obranný výzkum a dual use tématem ve všech zprávách
 - Porovnání s USA a Čínou – geopolitická situace, stejně jako konkurenceschopnost
 - Civilní a vojenský výzkum spojený s obrannou politikou (USA) X fragmentovaný obranný výzkum (Evropa)

Europe's Choice

.....
Lettova zpráva

.....
Draghiho zpráva

.....
Heitorova zpráva

EU úroveň

▪ **Widening**

- EU a celková podpora konkurenceschopnosti → z pohledu wideningu zaměřit na již fungující oblasti a dále excelenci ERC a EIC – podmíněno fakticky federalizací a užším sblížením (Draghi)
- Propojení národních financí s wideningem a vytvoření nového programu „Advancing Europe“ – užití fungujících akcí a přehodnocení ostatních se zaměřením na všechny regiony (Heitor)

▪ **Vzdělávání**

- Zaměření na vzdělávání, vč. mobilit, a rozvoj Evropského prostoru vzdělávání za pomoci navýšení rozpočtu na Erasmus+ a dále zaměření i na Evropské univerzitní aliance a zavedení Evropského diplomu (Letta)
- Chybějící dovednosti a ekonomický dopad – více se orientovat na budoucnost a trh práce, zapojit podniky do tvorby vzdělávacích politik (Draghi, Heitor)
- „Erasmus for all“ (Letta, Draghi)
- ERC a MSCA by se neměly zapojovat do Erasmus+ (Heitor)

Europe's Choice
.....

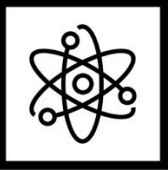
Lettova zpráva
.....

Draghiho zpráva
.....

Heitorova zpráva
.....

EU úroveň

- ***Soukromé finance***
 - Evropský inovační systém a jeho roztržitost – strukturální a regulační překážky
 - Chybějící rizikové investice
 - Jednotný evropský status „Innovative European Company“ (Draghi)
- ***Deregulace a debyrokratizace***
 - Potřeba překonání překážek
 - Legislativa, různá pravidla, rozdrobené financování
 - Možnost sjednocení jednotlivých programů X vytvoření nezávislých institucí – synergie mezi ERC, EIC a partnerstvím (Heitor)

Europe's Choice
.....

Lettova zpráva
.....

Draghiho zpráva
.....

Heitorova zpráva
.....

Position paper - souhrn

1. Struktura, synergie a governance

- **Zachovat, že cílem FP je zaměření na výzkum a inovace** a základním kamenem je **excellence**, v celém řetězci (CHE, DK).
- Obecná shoda na komplexním přístupu: krátkodobé a dlouhodobé projekty, všechny stádia TRL, bottom-up a top-down
- Převládá podpora **zachování pilířové struktury FP**, avšak současně pro jasnějším vymezení jejich obsahu (SW, DK)
- Nutnost více rozepsat a definovat provazby na další EU programy a dále i vztahy mezi jednotlivými dotčenými DGs v Evropské komise (DE)
- Lepší definování a napojení na **implementaci ERA** (DE)
- Zachování **lepších synergií** mezi EU programy a mezi EU a národními fondy, vč. oblasti vzdělávání
- **Snížení administrativní zátěže**, což by mělo pomoci i k tomu, aby se do programu zapojovalo více menších aktérů a nováčků
 - Harmonizovat a konsolidovat existující nástroje tak, aby byly přehledné
 - Zajistit, aby nové nařízení o FP bylo přehledné a srozumitelné všem

Denmark

Sweden

Germany

Switzerland

Finland

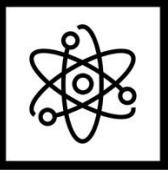
2. Rozpočet

- Nutnost zachování jasných pravidel, přehlednosti a transparentnosti (DE)
- Nutnost stability a dlouhodobého fungování rozpočtu bez náhlých změn, dodržet zacílení rozpočtu na oblast R&I
 - Rozpočet FP10 nemá sloužit jako rezervní rozpočet pro jiné oblasti
 - Návrh na speciální část rozpočtu pro neočekávané situace a potřeby (LT)
- Navýšení na/Dodržení 3 % z HDP
 - Z toho 1,25 % z veřejných prostředků (BE)
- Zvýšení rozpočtu na dvojnásobek – 200 mld. eur (nejméně)
 - 10 % z MFF (BE)

.....
Belgium – Flemish Part
.....

Lithuania
.....

LERU, CE7 and The Guild
.....
.....

3. Widening

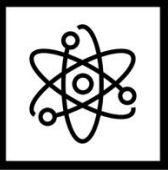
- Cílem je řešit *innovation gap*, která existuje mezi různými členskými státy.
 - Nástroj *widening* není dostatečnou odpovědí (AT)
 - Problémem dotčených států je větší slabost celého systému a proto pro vybudování R&I kapacit a administrativní podpory pro potřebné státy má být využita kohezní politika (AT), popř. zcela nový samostatný systém pro podporu dotčených států z kohezní politiky (DK)
 - FP se má směřovat na průkopnický výzkum jdoucí za hranice známých skutečností, tzv. frontier knowledge (AT)
- Widening by se měl odehrávat spíše na regionální úrovni, doplněný o národní finance (BE), nebo by měl být zaměřený jen na státy s největší potřebou (SW)
- Widening jako nástroj pro podporu obnovy výzkumu a inovací na Ukrajině (DE)
- Widening je úspěšný a měl by být zdvojnásoben jeho rozpočet (LV)
- Widening uplatněn přes všechny pilíře FP10

.....
Austria (Federal economic chambre)
.....

Germany
.....

Latvia
.....

Sweden
.....

4. Evropská rada pro výzkum Akce "Marie Skłodowska-Curie"

- Shoda na úspěchu ERC i MSCA, podpora i nadále pokračovat v těchto nástrojích
- Ideální by bylo, aby co nejvíce úspěšných projektových návrhů bylo podpořeno v rámci těchto nástrojů, tj. navýšit rozpočet
- Vnímáno jako nástroj, který pokud je funkční, podporuje možnosti pro průkopnický výzkum, s velkým potenciálem, se zaměřením na základní výzkum/excelentní vědu

[Austria – Council for Sciences](#)

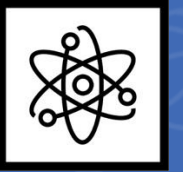
[ERC](#)

[LERU](#)

[The Guild](#)

5. Mezinárodní spolupráce

- Mezinárodní spolupráce jako jeden ze základních kamenů úspěšného FP a celosvětového postavení EU
- Propsání na přístupových jednání, zejména Ukrajiny a Moldávie (LV)
- Asociovaní partneři a další partneři by měli reflektovat politiku EU při spolupráci s partnery, které vnímáme jako podporující evropské hodnoty a demokratické principy
- Nutnost uzavírat asociované dohody mnohem rychleji a současně partnery vtáhnout do přípravy FP (NOR, CHE)
- Současně dodržet pravidlo **as open as possible, as closed as necessary** → **research security**

.....
Switzerland
.....

.....
Norway
.....
.....
.....

6. Dual-use

- Spolupráce mezi civilním a vojenským výzkumem, přičemž FP musí zůstat zaměřený na civilní část. Nutnost dohlédnout i akademickou svobodu a aby nevznikala další omezení.
- Finance musí být dobře koordinovány přes MFF (LV)

7. EU mise a Partnerství

- **EU mise:** je nutné doložit jejich úspěšnost a dopad. Je však otázkou, zda by neměly být financovány mimo FP – aby byly vnímány skutečně jako Mise EU, s možnostmi, které by toto nastavení umožnilo, vč. synergií, než být pouze součástí FP (AT, DE, DK)
- **Partnerství:** obecná shoda na potřebě, nástroj na zapojení dalších finančních zdrojů, je však nutné zhodnotit jejich počet a případné překryvy

Významné dokumenty na EU úrovni

Europe's Choice (Ursula von der Leyen)

- = [Political Guidelines for the next European Commission](#) (2024-2029)
- **Výzkum a inovace v centru ekonomiky**
 - Výzkum, inovace, věda a technologie
 - Navýšení výdajů na výzkum – zaměření na strategické priority, převratné inovace a vědeckou excelenci
 - Rozšíření/navýšení Evropské rady pro výzkum (ERC) a Evropské rady pro inovace (EIC)
 - nový European Biotech Act in 2025 (součást Strategy for European Life Sciences)
 - Veřejně-soukromá partnerství
 - Přilákání talentů do EU – Evropské univerzitní aliance
- **Nový MFF**
 - Potřeba zjednodušení a současně flexibility
 - Zmenšit počet překrývajících se programů
 - Policy-based rozpočet namísto programme-based
 - Podmíněnost právního státu pro EU fondy

Komise 2024 - 2029

Ekaterina Zacharieva

Začínající podniky, výzkum a inovace

Henna Virkkunen

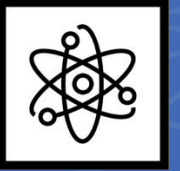
*Technologická suverenita, Bezpečnost
a demokracie*

Andrius Kubilius (*Obrana a vesmír*)

Much More Than a Market (Enrico Letta)

- **Pátá svoboda jednotného trhu EU**

- K rozvinutí výzkumu, inovací a vzdělávání
- V samotném centru jednotného trhu EU
- Šíření znalostí pohání ekonomickou vitalitu, společenský pokrok a kulturní osvětu
- Zrušení překážek a umělých hranic a omezení
- Přilákání a udržení talentů ve výzkumu

.....
A 5th Freedom to Enhance

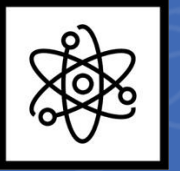
.....
Research, Innovation and

.....
Education in the Single Market

.....
p. 19
.....

The future of European competitiveness

- **Největší slabost EU jsou její podmínky pro nové technologie**
- EU se musí pokusit zmenšit/dohnat **innovation gap**, kterou má v porovnání s USA a Čínou.
- EU se specializuje na vyspělé technologie, což nevede k investicím do nových a převratných inovací – investice byly o 270 mld. eur menší, než investice v USA v roce 2021
- EU se nedaří překlopit inovace do komercializace – scale-upy jsou navíc omezeny nekonzistentními a omezujícími nařízeními (vliv zejména na SMEs) - to vede k hledání financí a kapitálu v USA
- Nutnost zakomponovat AI do průmyslu a výzkumu
- EU musí dohnat USA v oblasti inovací, a současně udržet své postavení v oblasti vzdělávání a celoživotního vzdělávání

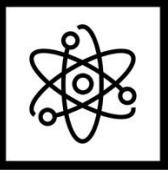
Draghi Report

Closing the Innovation gap

.....
p. 19
.....

A joint decarbonisation
and competitiveness plan

.....
p. 35
.....

Další podklady

- [Synergie mezi programem Horizont 2020 a evropskými strukturálními a investičními fondy](#)
 - Potenciál těchto synergií není dosud plně využíván
 - *Zvláštní zpráva* Evropského účetního dvora
 - Rok 2022
- [Opatření na rozšíření účasti v programu Horizont 2020 byla dobře navržena, avšak udržitelná změna bude z velké části záviset na úsilí vnitrostátních orgánů](#)
 - *Zvláštní zpráva* Evropského účetního dvora
 - Rok 2022
- [Evaluace FP 8 \(Horizont 2020\), leden 2024](#)
- Mid-term evaluace FP 9 (Horizont Evropa), očekává se v lednu 2025

Děkuji za pozornost